



## VERENIGING EN BESTUUR

*IVN Westerveld heeft met 2015 een goed jaar achter de rug met het vertrouwde scala van activiteiten van onze werkgroepen. Bijzonderheden dit jaar waren de cursus Waar Wij Wonen, de nieuwe werkgroep natuurfotografie, en de start van de Junior Rangers Dwingelderveld. Het jaar 2015 was ook een bewogen jaar. Op onze jaarvergadering hebben we Henk Barendsen benoemd tot erelid. Maar al eind juli moesten we afscheid nemen van Henk. De natuurclub Ruinen is aan haar eigen succes ten onder gegaan, de groep kinderen werd te groot en in de begeleiding kwamen Marjan Bralten en Els Oostveen te weinig toe aan de inhoud. De initiator van de Blauwe Brigade, Jelle de Vries is 16 dec.j.l.. overleden. De activiteiten van de werkgroep Scharrelkids zijn beperkt gebleven. Dit jaar hebben we minder deelgenomen aan onderwijsprojecten. De onderwijisdag Dwingelderveld is niet geweest en zelf hebben we ervoor gekozen om af te zien van medewerking aan de Highland Games. Het ledenaantal is verder toegenomen. Dat is grotendeels terug te voeren op de cursus Waar Wij Wonen, die vanaf begin 2015 tot in juni liep.*

### Bestuur en leden in 2015

- Het bestuur bestaat uit 6 leden: Mariken Hornman (voorzitter), Albert Raven (penningmeester), Ans Lutgerink (secretaris), Jan Nijman, Kees van Hasselaar en Albert Kerssies. Jan Nijman is aftredend en niet herkiesbaar. Albert Raven is aftredend en herkiesbaar. Albert Kerssies wordt adviseur van het bestuur. Het bestuur zal vanaf deze jaarvergadering dus nog maar uit 4 leden bestaan, met een 5<sup>de</sup> lid als adviseur.
- Het bestuur is in 2015 7 maal bijeen geweest voor vergadering (29-01, 16-03, 22-04, 03-06, 20-08, 23-09 en 13-11). Enkele belangrijke onderwerpen waren: communicatie met onze leden, alles rond het jaarverslag 2014, kennismaking contactpersoon Stefan Pronk Landschapbeheer Drenthe en hun speerpunten, bermbeheer in onze gemeente, verklaring omtrent gedrag (VOG), nota in veilige handen en gedragscode jeugdbegeleiders, en het 25 jarig jubileum van de afdeling in 2017, waarbij ook Marit Stokkentreef bij onze vergadering aanschoof.
- Contactpersonen met de werkgroepen in 2015:
  - Jan Nijman voor de adder, de website en natuurwerkdag,
  - Diet Prinsen voor de IVN-kraam, gidsen Dwingelderveld en nachtvlinders,
  - Mariken Hornman voor de snuffelclub, natuurclub Ruinen, oktorbermaand kindermaand en burens in het bos,
  - Ans Lutgerink voor scharrelkids en junior rangers
  - Albert Kerssies voor de blauwe brigade en werkgroep Vledderveld
  - Albert Raven voor de werkgroep natuurfotografie.

In 2016 zullen deze posten herverdeeld worden

- Het ledenaantal van IVN Westerveld is gegroeid van 140 leden vorig jaar naar 148 leden (waaronder 4 gastleden en 5 donateurs) op 31-12-2015. De aankondiging van de cursus Waar Wij Wonen leverde al voor de jaarwisseling 4 nieuwe leden op en toen de cursus in 2015 liep kwamen nog 11 leden bij. In totaal zijn er 20 nieuwe leden bijgekomen. In 2015 hebben 10 leden opgezegd, en daarnaast zijn 2 leden uitgeschreven vanwege overlijden. Van de opgezegde leden waren er 2 gastlid van onze afdeling.
- De informatieverstrekking naar de leden/donateurs vanuit het bestuur wordt verzorgd door e-mails, vaak in combinatie met een link naar onze website, tweemaal per jaar de adder en tweemaal per jaar de digitale nieuwsbrief die tussen de verschijningsdata van de adder uitgebracht wordt. Daarnaast wordt de website van onze afdeling voortdurend bijgehouden.

## Bestuursactiviteiten in 2015

Activiteiten/excursies voor leden:

- Op 11 januari de Nieuwjaarswandeling in Zorgvlied onder leiding van Paul Gols. We liepen door het bos naar het Doldersummerveld, waar we oude karrensporen zagen en de resten van een oud molentje zagen om het veen droog te malen
- Van januari t/m juni is de cursus Waar Wij Wonen gegeven met een op Westerveld aangepaste inhoud. De cursus bestond uit 6 avonden met op zaterdag ochtenden 6 excursies. Er meldden zich meer mensen aan dan we konden plaatsen. We zijn met 41 deelnemers gestart. De opkomst van de deelnemers was prima, zij waren zeer enthousiast over de cursus en veel wilden hierna nog best doorgaan. Vandaar een toegift, zie hieronder. Achtereenvolgens werd behandeld:
  - Geologie & bodem door Guido Nijland(GN). Excursie rond de Havelterberg (GN en JN)
  - Cultuurhistorie door Jan Nijman(JN). Excursie bij Lhee m.m.v. Annemarie Blom.
  - Fauna door Aaldrik Pot met sporenexcursie door Aaldrik en Rene Nauta
  - Planten door GN met excursie op Rheebruggen (GN en JN)
  - Beheer door Albert Kersies met excursie door Herman Slot en Albert bij de Prinsenhof
  - Ecologie door GN met excursie aan de noordkant van het Dwingelerveld (GN en JN)
  - En de toegift 5 september: excursie beheer van het Vromeveld met Albert Kerssies.

Voor herhaling vatbaar. Namens het cursusteam Guido Nijland.

- Op 5 maart de jaarlijkse digidiadraaideur. Het thema was Polen. Bijzondere bijdragen, ook los van de laatste Polenreis. De nieuwe werkgroep Natuurfotografie werd daar gelanceerd.
- Op 17 maart lezing gaf Albert Kerssies een lezing: "Groot wild welkom in Drenthe", in een goed gevulde zaal. Er ontstond een levendige discussie n.a.v. het actuele bezoek van de wolf aan o.a. Drenthe.
- Op 1 april onze jaarvergadering over 2014 met daarna een lezing over gallen van Roelof Jan Koops, ecooloog, gallendeskundige en auteur Veldgids over Plantengallen (2013).
- De seizoensafsluiting op 3 juli bij de Cruythoek in Nijeberkoop. Jojanneke Bijkerk ontving ons met informatie over het bedrijf dat gespecialiseerd is in het produceren van zaad van wilde planten. Het bedrijf stelt zaaimengsels samen en geeft zaaiadvies aan particulieren, overheden en bedrijven. We hebben op een mooie zomeravond van Jojanneke een rondleiding gehad, genoten van de diversiteit aan wilde planten en de onderlinge gezelligheid. Een extra bijzondere avond vanwege de aanwezigheid van Henk Barendsen, achteraf voor hem een definitief afscheid van zijn geliefde IVN-afdeling. Nog geen maand later, op vrijdagmiddag 24 juli is Henk overleden. We kenden Henk als een bevlogen en warm mens. Wij zullen Henk als inspiratiebron missen.
- Op 19 september Adderexcursie (het is het jaar van de adder) door Edo van Uchelen.
- Op 29 december is voor de 11<sup>e</sup> keer de jaarlijkse lange midwinterwandeling gehouden in het gebied rond Havelte. We waren met 30 deelnemers en hadden schitterend maar onwinters weer. De tocht begon bij de Toegangspoort Holtingerveld en voerde via de Havelterberg, langs de Hunebedden richting Bisschopsberg, Darp, Havelte. Na de lunch langs de rand van Uffelte weer terug naar het beginpunt. Een mooie wandeling waar we onderweg verteld hebben over de vorming van dit bijzondere stuwwallandschap en de veranderingen die het landschap in de loop van de eeuwen heeft ondergaan.



*foto Nelleke van der Veen*

Veranderingen zowel door natuurkrachten

als gevolg van klimaatveranderingen vanaf de ijstijden tot nu, als door mensenhand. Hierbij niet te vergeten de 2<sup>de</sup> wereldoorlog die hier heel veel sporen heeft achter gelaten. Bij terugkomst bij de Schaapskooi, zorgden midwinter hoornblazers voor de apotheose van de dag. De organisatoren zijn Kees van Hasselaar, Theo Tan, Nelleke van der Veen, Nel van der Laan, Jan Nijman en Mariken Hornman

Regionaal overleg: afdeling van dienst in 2015: Assen

De jaarlijkse Regiodag op 18 april. Aan de orde kwamen de speerpunten van Assen: ontwikkeling PR, hernieuwd gebruik van de kraam met doe-activiteiten, samenwerking met KNNV en cultuurhistorische vereniging. Daarnaast kwam aan de orde: afsluiting laatste natuurgidsen opleiding in Norg en start nieuwe in noord Drenthe, inspiratiedag Oer=Stoer, en publiekscursussen. Vanuit IVN landelijk de samenwerking met KNNV

Op 27 oktober 's avonds werd het bestuurlijk overleg gehouden van de afdelingen in Drenthe gehouden in het nieuwe duurzaamheidscentrum in het Asserbos, waarbij goed lopende activiteiten van de afdelingen gedeeld werden, o.a. onze cursus WWW en de workshop Oer=Stoer. Subsidie aanvragen werden uitgewerkt en vanuit de ontwikkelingen landelijk werd genoemd: Landelijke ledendag op 16 april 2016 in Leiden, en info scharrelkids zie

Scharrelkidsmenu op intranet; met name voor jeugdbegeleiders interessant  
[www.ivn.nl/scharrelkids](http://www.ivn.nl/scharrelkids)

## BIJDRAGEN VAN DE WERKGROEPEN

### De Adder

De redactie van de Adder bestaat uit Jan Nijman vanuit het bestuur, Jaap Stekelenburg, André van Es, Meindert Drijfholt, en Rien Cardol.

De adder van juli 2015 met nieuws van de afdeling en 2 uitgebreide bijdragen over de adder in het kader van het jaar van de adder en over Jac.P. Thijssen in het kader van het Thijssenjaar .

De adder van december 2015 kwam begin januari uit met wel en wee van de afdeling en enkele bijdragen over het bermbeheer en de daaruit voortvloeiende plannen voor ons jubileum in 2017 met Dave Goulson. Daarnaast informatie over omgangsregels, gedragscode, en aanvraag VOG voor jeugdbegeleiders.

**Werkgroep Korte Kursus** De werkgroep Korte Kursus, bestaande uit Mariken Hornman, Ria Duiven en Diet Prinsen, had een vrij rustig jaar. Voorjaar 2015 was nog gereserveerd voor het laatste deel van de cursus "Waar wij wonen", vanuit het IVN-bestuur opgezet. In het najaar kwamen onze werkgroep weer in actie met de cursus "Weer of geen weer". Docent was Roland van der Zwaag, een amateur weerkundige, die van zijn hobby zijn beroep wil maken. Hij is nu al te volgen op zijn Drentse weer website Noorderweer. Roland sprak twee avonden, op 28 oktober en 2 november, met passie over het weer. Vanuit de werkgroep was nog voor een reader met wat extra theoretische ondersteuning gezorgd. Bijzonder was de praktijkles op zaterdagmorgen 14 november: gewoon buiten staan en bijna alle weersverschijnselen voorbij zien trekken: een waterig zonnetje, windvlagen, heftige buien, regengordijnen, hagelstrepen en een overweldigende wolkenlucht. Met 28 deelnemers was deze cursus, ook financieel gezien, een succes.

### Werkgroep educatieve kramen

Het was een vreemd jaar dit keer. We begonnen vol moed aan de besprekingen voor de Oogstdagkraam, maar gaandeweg drong het besef door dat we het misschien voor het eerst in 17 jaar zonder Henk zouden moeten doen. Tot het laatste moment was hij actief betrokken tot het echt niet meer ging. Vlak voor de Oogstdag op 8 augustus is hij overleden. We zijn onze belofte aan hem nagekomen en wij (Marjan Bralten, Jeanette Heun en Diet Prinsen) hebben ons vaste plekje aan de rand van de Tieshof ingenomen. Het thema was deze keer "Schoft in de rogge" met een keur aan ouderwetse en moderne producten, die we dankzij de oogst op de akker dagelijks kunnen consumeren. Naast ons hadden we als gewoonlijk een plekje vrijgehouden voor Wim Haddingh van IVN Gieten, waar de natuurliehebber een uitgelezen assortiment natuurboeken kon vinden.

### Gidsengroep Dwingelderveld

Sinds de oprichting van het Nationale Park Dwingelderveld en van (toen nog) IVN Dwingelderveld verzorgen onze gidsen een aantal excursies voor het NP-programma. Dit jaar waren dat de traditionele Vroege-Vogel-excursies in de maanden april en mei. Op drie hele vroege ochtenden rond 5 en 6 uur namen Rieks Hoving, Marjan Bralten en Ali Zoer tussen de 15 en 20 deelnemers mee langs bos, hei en ven rond het bezoekerscentrum Ruinen. Ook al enkele jaren worden er in juni en juli Reeënexcursies verzorgd in het Lheebroekerzand. Deze zijn zo succesvol, dat het aantal sinds vorig jaar is opgevoerd naar vijf met steeds tussen de 10 en 20 deelnemers. Het gemis van Henk werd door Rieks en Marjan opgevangen. Dat gold

ook voor de nachtvlinderavonden in juli en augustus, oorspronkelijk een initiatief van Henk, dat nu door Albert Henckel en zijn hulptroepen werd opgepakt. Nieuw was de Ruiterexcursie van Inge Jager, die met 6 (het maximum) mederuiters een lange zwerftocht met picknick over het Dwingelderveld maakte. De drie Vruchtenexcursies van Marjan en Ali moest het dit jaar ook zonder Henk als gids stellen. Ze liepen met resp. 7, 19 en 20 deelnemers een route vanaf Oldengaerde in Dwingeloo langs de randen van het Dwingelderveld en vonden allerlei bruikbare en minder bruikbare vruchten. Het programma werd op 24 oktober afgesloten met de Nacht van de Nacht excursie bij het bezoekerscentrum Ruinen als bijdrage aan de landelijke actie van Milieudefensie. Jan Mansier en Rieks Hoving namen elk bij het vallen van de avond een groep mensen mee om de duisternis en stilte van het Dwingelderveld te ervaren.

**Werkgroep Natuurfotografie:** Mariken Hornman en Albert Raven.

Een paar jaar terug heeft IVN Westerveld een korte cursus natuurfotografie georganiseerd. Voor deze cursus, van 2 dagdelen, was veel animo. Vandaar het idee om in maart 2015 te kijken of er onder de leden belangstelling is voor een werkgroep natuurfotografie. De werkgroep werd tijdens de Digi-Dia-Draaideur begin maart gelanceerd met beschuit en muisjes. Einde van het jaar was er een verzendlijst met 21 personen ontstaan. Meestal gingen zo rond de 10 fotografen mee op stap. Er is een kerngroep van 7 à 8 personen, die vrijwel elke keer van de partij is. Deze groep bestaat uit verschillende graad van vordering en ambitie, zowel beginners als professionals. De frequentie was ongeveer eens in de 6 weken.



Eind 2015 is geëvalueerd en zijn wensen geïnventariseerd. De deelnemers willen intensiever samenwerken en de frequentie verhogen. Er is niet echt een goede werkwijze gevonden om elkaars werk te bespreken. Hiervoor zullen aparte avonden worden afgesproken om zo elkaar feedback te kunnen geven. Streven is om elkaar in staat te stellen door middel van de fotowerkgroep vooruitgang te boeken met de fotografie. Verder is er behoefte aan kennis over wat gefotografeerd is.

**De Blauwe Brigade** Coördinator Margreet van der Valk.

De Blauwe Brigade werd aangestuurd door Jelle de Vries. Hij stond aan de wieg van onze ploeg en was de deskundige bij het uitzetten van de plagstrookjes.

Jelle is helaas 16 december 2015 na afnemende gezondheid overleden.

De intentie is om zijn werk voort te zetten.

Dit jaar zijn we voor het tiende jaar bezig met kleinschalig plaggen voor het Gentiaanblauwtje. Ook na tien jaar een nog steeds trouwe ploeg van 15 vrijwilligers. Van deze groep is de helft vrijwilliger bij Natuurmonumenten.

De coördinator onderhoudt de contacten met terreinbeheerders.

Alle vrijwilligers hebben een contract bij Natuurmonumenten en/of Landschapbeheer Drenthe. Het materiaal wordt verzorgd door deze organisaties..

De Blauwe Brigade plagt voor alle terreinbeheerders (Natuurmonumenten, Het Drents Landschap en SBB) in het NP Drents Friese Wold en NP Dwingelderveld.

De activiteiten bestaan jaarlijks uit:

- Drie plagochtenden in de maanden oktober, november en februari;
- In de vliegtijd van het Gentiaanblauwtje, de maand juli een excursie. De laatste jaren verzorgd door Albert Henckel.
- Op verzoek van terreinbeheerders nog een extra werkochtend verwijderen opslag ten behoeve van de vlinderroutes of vlindervegetatie.

**Werkgroep Vledderveld** coordinator Edo van Uchelen

We gaan met onze werkgroep 5-6 keer het veld in (in de winter) en sluiten af met een excursie in april. De opkomst is goed (7-10 personen). Spijtig dat er vanuit het IVN geen aanwas is, wel van daarbuiten. We verwijderen opslag op de heide en snoeien struiken in de randen. Doel is om de heide aantrekkelijker te maken voor reptielen en warmte minnende insecten. Dat lukt goed en we zien elk jaar dat het beter gaat. Doel is ook gezelligheid, we werken van 10.00-13.00 en er is altijd koffie met gebak. Landschapsbeheer Drenthe ondersteunt ons met gereedschap en we hebben het volle vertrouwen van SBB wat betreft onze keuzes in het terrein. Zo nu en dan zagen we ook volwassen bomen, waarvan altijd een deel achterblijft als dood hout. Insteek is een ouderwetse werkgroep, geen vergaderingen / overleg, maar alleen



buiten aan het werk en zo nu en dan een excursie. Als je overweegt om je bij ons aan te sluiten is dat een mooie gelegenheid om kennis te maken! Informatie en opgave excursie via: [info@wildernistrek.nl](mailto:info@wildernistrek.nl)

### **Werkgroep Natuurwerkdag 2015 op zaterdag 7 november.**

We hebben gewerkt in het Drents-Friese Wold bij een naamloos vennetje langs het fietspad De Stoevert. Dit ligt in het gebied Oude Willem. De jongere deelnemers hebben kleine dennetjes bij het ven verwijderd en de anderen konden struiken afzagen tussen het fietspad en het ven. Nu is er weer een mooi uitzicht op het ven. Het was lekker weer. We hebben zelfs nog kikkers en salamanders gezien. De prijsvraag: 'een naam bedenken voor het ven' heeft leuke reacties opgeleverd.

Gelukkig krijgen we ondersteuning van verschillende organisaties: Scouting de Biezenhutters uit Oosterwolde bouwt een hele stand en verzorgt de koffie, thee, ranja en koek. De kosten hiervan worden vergoed door Nationaal Park Drents-Friese Wold. De lunch voor alle vrijwilligers hebben we van SBB gekregen. Van Landschapsbeheer Drenthe leenden we gereedschap en zij leverden potjes honing als presentje voor de vrijwilligers.

We zijn aan het werk geweest met ongeveer 100 personen. Hiervan waren 42 kinderen onder de 15 jaar. De Groenzoekers en Junior Rangers Drents Friese Wold waren er. De Biezenhutters waren er met welpen (7-11 jaar) en scouts (11-15 jaar). En verder vrijwilligers die zich hadden ingeschreven via de site van de natuurwerkdag: 2 leerlingen van het Stellingwerfcollege uit Oosterwolde die in het kader van hun maatschappelijke stage meewerkten. Andere vrijwilligers: Mariken Hornman, Peter Haveman, Liesbeth Koel (SBB), Nelleke van der Veen en Paul Gols.

De werkgroep 'Organisatie Natuurwerkdag' bestaat uit hierboven genoemde Peter, Nelleke en Mariken.

### **Snuffelklup Dwingeloo**

Anders dan sommige andere werkgroepen kunnen we bij de Snuffelklup niet een verslag over het kalenderjaar 2014 maken. We werken per schooljaar, we beginnen ieder jaar in september / oktober met een nieuw seizoen met nieuwe en hopelijk ook veel "oude" kinderen. Een dikke 40 kinderen hadden we afgelopen jaar 2014 - 2015 op onze lijst staan, waarvan toch vaak 20 steeds weer trouw kwamen opdagen. Het programma was dit jaar weer zeer gevarieerd, we begonnen met een zonnige educatieve speurtocht met opdrachten over het thema "Wij en de Hei". We maakten in de stromende regen een schatkamer c.q. herfsttafel bij het SBB-infocentrum, die de hele herfstvakantie vele kijkers trok. In de winter vermaakten we onszelf en de bewoners van zorgcentrum de Wijert met een grote uilenboom. In het voorjaar deden we na een aantal keren uitstel wegens beroerd slecht weer een reeënspeurtocht met hulp van reeëngids Riëks Hoving. Een vrolijk lentebos en een stralend lentezonnetje hebben we nog altijd niet gezien, maar wel een ree! Ook onze traditionele Zaagmiddag bij Staatsbosbeheer was een groot succes. Ter afsluiting wilden we de zomer inluiden met het blote-voeten-pad bij het bezoekerscentrum Appelscha. Het werd een barre koude-voeten-tocht, maar de kinderen hoorden we niet klagen. De leiding was ook dit jaar in handen van Margreet van der Valk, Jetje Drijfholt, Inge Jager, Marijke Dijkstra en Diet Prinsen.

### **Werkgroep Buren-in-het-Bos**

Dit is de titel van een natuur-educatief schoolprogramma, dat we speciaal hebben ontworpen voor het Uffelter landgoed Ooster- en Westerland van mevr. Pigeaud. We zijn, nu al weer tien jaar geleden, klein begonnen en we hebben het aanbod steeds verder uitgebreid. We richten ons op de echte buren van het bos: de basisscholen van Wapserveen en Uffelte. Om en om draaien ze een jaar mee: in de nazomer groep 3 en 4 met "de vreemde vogel Koeterwaal", vlak voor de herfstvakantie de kleuters van groep 1 en 2 met "het Eekhoornpad" en in mei-juni gaan groep 5 en 6 aan de slag met diersporen, kriebelbeestjes en planten in "Buren-in-het-Bos". De programma onderdelen zijn uiterst gevarieerd en helemaal afgestemd op de natuur van het Ooster- en Westerland en natuurlijk op de verschillende leeftijdsgroepen. Het is steeds weer een groot succes en de kinderen hebben er (bijna) net zo veel lol in als de zes werkgroepleden zelf. Dit jaar hadden we voor de zomervakantie nog de school van Uffelte op bezoek. Na de vakantie was Wapserveen weer aan de beurt. In alle rust konden kinderen, begeleiders en de teamleden Nelleke van der Veen, Margreet van der Valk, Diet Prinsen, Froukje van der Velde en Renee Pigeaud genieten van hun tocht door een prachtig zonnig herfstbos.

## Natuurclub Ruinen

De Natuurclub Ruinen was begin 2015 halverwege haar vierde jaar, omdat we gelijk lopen met de schooljaren. Met steeds 45-50 kinderen mee, was het een grote uitdaging om steeds alles goed geregeld te krijgen. Fietsen naar de locatie gebeurde in 2 groepen en het aantal flessen ranja werd steeds groter. In januari hebben we een knutselmiddag gehouden. Onder de overkapping bij school hebben we 'plakken met plakken' gedaan. Met plakken hout in verschillende maten een mooi kunstwerkje knutselen. De kinderen hebben met veel fantasie mooie dingen gemaakt. In maart zijn we de verschillen tussen cultuur en natuur gaan bekijken. We zijn naar 2 plekken gegaan: we mochten kijken op de boerderij van de familie Schoonvelde, waarbij de boer zelf een leuke uitleg gaf, en we zijn gaan kijken bij een mooi gebiedje waar van landbouwgrond een mooi, divers natuurgebied is gemaakt. Een leerzame middag, want wat is het verschil tussen kruiden en onkruiden? En dieren en ongedierte? We wilden het jaar afsluiten met iets groots en gingen o.a. informatie opvragen bij Attero (VAM) in Wijster. Gelukkig hadden we nog wat geld in kas om een en ander te bekostigen. Na een half uur werden we ineens teruggebeld: we konden komen, ze haalden ons met de bus vanuit Ruinen, we kregen een gids mee en we mochten de berg op met de bus en brachten ons daarna weer terug, alles op kosten van Attero! Wij hebben dankbaar gebruik gemaakt van het aanbod en bij thuiskomst nog een ijscoke geregeld als afsluiting. Het leek wel een schoolreisje. Een leuke afsluiting.



In het voorjaar zijn we bij elkaar gaan zitten hoe we het vijfde jaar van de Natuurclub Ruinen in wilden vullen. We vonden als begeleiders dat we niet bereikten wat we wilden door de aantallen kinderen: we willen kinderen meenemen de natuur in en door middel van kennis en beleving de natuur te laten waarderen. Maar we waren activiteitenbegeleiders geworden en daarnaast soms politiemannetjes om alles goed te laten verlopen. De mogelijkheden voor activiteiten waren steeds beperkter door de grote groep kinderen en we hadden vaak moeite om genoeg extra begeleiding te krijgen. Ook ging de basisschool vanaf september 2015 over op het continuurooster. Dat betekende alle dagen tot 2 uur naar school, ook op woensdag. Dus... wat te doen?

Door het continuurooster werd door de Gemeente De Wolden een activiteitenkalender uitgegeven met veel naschoolse activiteiten. We besloten om ons als Natuurclub Ruinen aan te sluiten bij deze kalender, zo konden we per kwartaal bepalen wat we gingen doen en met hoeveel kinderen, en dan ook voor de kinderen uit Echten. Maar in september bleek het toch moeilijk om een en ander weer op te starten. Toen hebben we maar besloten om te stoppen met de Natuurclub Ruinen. We hebben de Natuurclub Ruinen met veel plezier gedaan, het is tijd voor wat anders. Momenteel zijn we bezig om in overleg met de basisschool een project als definitieve afsluiting aan te bieden, maar dat komt volgend jaar verder. We hebben veel kinderen een aantal jaren leuke activiteiten aangeboden in de natuur en ze zo spelenderwijs daar wat over de natuur geleerd, dat pakken ze de kinderen nooit weer af!

## Junior Rangers Dwingelderveld

Dit jaar is er een groep Junior Rangers Dwingelderveld gestart in samenwerking met IVN Hoogeveen. Junior Rangers, jongeren in de leeftijd van 12 t/m 18 jaar, zijn verbonden aan een Nationaal Park. Samen de natuur beleven, dat is de insteek. En zo spelenderwijs leren over planten, dieren, bescherming en beheer. Onze groep van het Dwingelderveld bestaat uit 12 jongens en meiden uit Ruinen en Hoogeveen. Ze zijn allemaal zo rond de 13 jaar. We komen 1 keer per maand op de zaterdagochtend van 9:00 tot 12:00 uur bij elkaar en sluiten het jaar af met een kampweekend. We zijn nu 4 keer bij elkaar geweest. De eerste bijeenkomst was op 12 september. We zijn gestart met een GPS tocht op de fiets over het Dwingelderveld met onderweg een aantal opdrachten. De keer daarop met de boswachter van Staatsbosbeheer, Albert Henckel, op pad geweest en daarnaast allerlei opdrachten over paddenstoelen gedaan. In november op de natuurwerkdag meegewerkt, en de laatste keer,



begin december, boeiende informatie gekregen over amfibieën en reptielen, wat beheerwerkzaamheden gedaan en natuurlijk kerstboompjes gezaagd. Als vrijwilligers vanuit IVN Westerveld werken mee: Marjan Bralten, Ans Lutgerink en Mariken Hornman. Daarnaast zijn er ook 3 vrijwilligers vanuit IVN Hoogeveen.

**Werkgroep Scharrelkids:** coördinator Ans Lutgerink. De werkgroep Scharrelkids heeft zichzelf opgeheven vanwege te weinig animo. In het verlengde van het thema scharrelkids was vorig jaar al de verjaardagskist ontwikkeld. Daarnaast is dit jaar de workshop Oer=Stoer georganiseerd.

- De verjaardagskist begint voorzichtig te lopen. De kist is enkele maanden uitgeleend aan het Struunhuus van afdeling Hoogeveen waar hij 3 x geleend is, en is 1 x geleend door een gezin uit Meppel.
- Workshop Oer=Stoer: in samenwerking met Hoogeveen is subsidie verkregen voor het organiseren van een workshop van een hele dag in het Struunhuus. De opkomst was meer dan prima, en overtrof het aantal beschikbare plaatsen. Verschillende deelnemers uit Westerveld brachten het geleerde in de praktijk in samenwerking met de Holtinger Schaapskudde en het Oermuseum in Diever (voormalig archeologisch centrum). In Hoogeveen wordt op basis van de workshop een Oer=Stoer dag voor kinderen georganiseerd in het Struunhuus.

### **Oktobermaand Kindermaand op 11 oktober 2015:**

Ongeveer 40 kinderen in de leeftijd van 4 – 12 jaar zijn aan de slag gegaan om aan de rand van de grote stille heide een mooie kunstwerk te maken! Deze activiteit was georganiseerd in het kader van de Oktobermaand Kindermaand door IVN Westerveld in samenwerking met Staatsbosbeheer.

De kinderen kregen een stok uit het bos, die ze op hun eigen manier mochten versieren met spullen: wol of katoen erom heen vlechten in leuke patronen, mooie blaadjes uit de natuur erop plakken, alleen verven of juist alle materialen tegelijk op een stok, het maakte niet uit. En zoals jullie zien is het een bont geheel geworden!

Toen de stokken klaar waren, zijn ze netjes naast elkaar aan de waslijn gehangen. Door de wind klingelen de stokken nu zachtjes tegen elkaar, waardoor ze een mooi geluid maken aan de rand van de grote, stille heide. Het lijkt wel één groot muziekinstrument. Echte TAKKENHERRIE!!

Vrijwilligers: Albert Henckel, Marjan Bralten, Barbara Mahler, Ans Lutgerink.

### **Bos Natuurlijk:**

De vereniging Nieuwe Wildernis propageert de visie dat de natuur er voor zichzelf mag zijn en door de mens met rust gelaten moet worden. Leden van deze vereniging (o.a. SBB) brengen delen van hun gebied in dat ze niet langer beheren. De vereniging draagt sinds 2012 deze visie ook uit naar de jeugd. De gedachte dat de natuur van zichzelf mag zijn praat je kinderen niet zomaar aan, ze moeten dat aan den lijve ondervinden. Daarom is er een bijzonder project ontwikkeld, dat jaarlijks plaatsvindt binnen ons werkgebied, en waaraan wij meewerken met vrijwilligers.

De kinderen leren eerst vanuit hun eigen vragen in de klas over het natuurlijke bos, daarna volgt de dag zelf: een urenlange struuntocht dwars door het Drents Friese Wold en dan niet over de paadjes. 's Middags zijn er 5 workshops, waarbij de klassen over de workshops verdeeld worden en elk kind 1 workshop volgt. Genoeg tijd om dieper te gaan en voor beleving. Tot slot wordt de dag afgesloten met per klas een zelf gestookt groot vuur. Enkele weken later volgt de presentatie op een van de scholen voor ouders en leerkrachten.

Dit jaar vond Bos Natuurlijk plaats op 25 september, in onze 2<sup>e</sup> nieuwsbrief stond een verslag.

